

**Министарство животне средине и просторног планирања
АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**

**ЖИВОТНА СРЕДИНА У СРБИЈИ
- ИЗВЕШТАЈ О СТАЊУ У 2009. -**

**Министарство животне средине и просторног планирања
АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**

**ЖИВОТНА СРЕДИНА У СРБИЈИ
- ИЗВЕШТАЈ О СТАЊУ У 2009. -**

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Ивана Дукић

www.sepa.gov.rs

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Прикупљање података о отпаду се заснива на постојећој законској регулативи Републике Србије, директивама ЕУ, као и обавезама које проистичу из различитих међународних уговора.

У Републици Србији највеће проблеме у области управљања отпадом представљају недовољна инфраструктура за третман и одлагање отпада, заједничко одлагање комуналног и опасног отпада из домаћинства, недостатак података о саставу и токовима отпада, непостојање постројења за складиштење, третман и одлагање опасног отпада.

ИС УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Податке о количинама и врстама генерисаног индустријског и комуналног отпада прикупља Агенција за заштиту животне средине, као орган надлежан за послове успостављања и вођења информационог система животне средине Републике Србије.

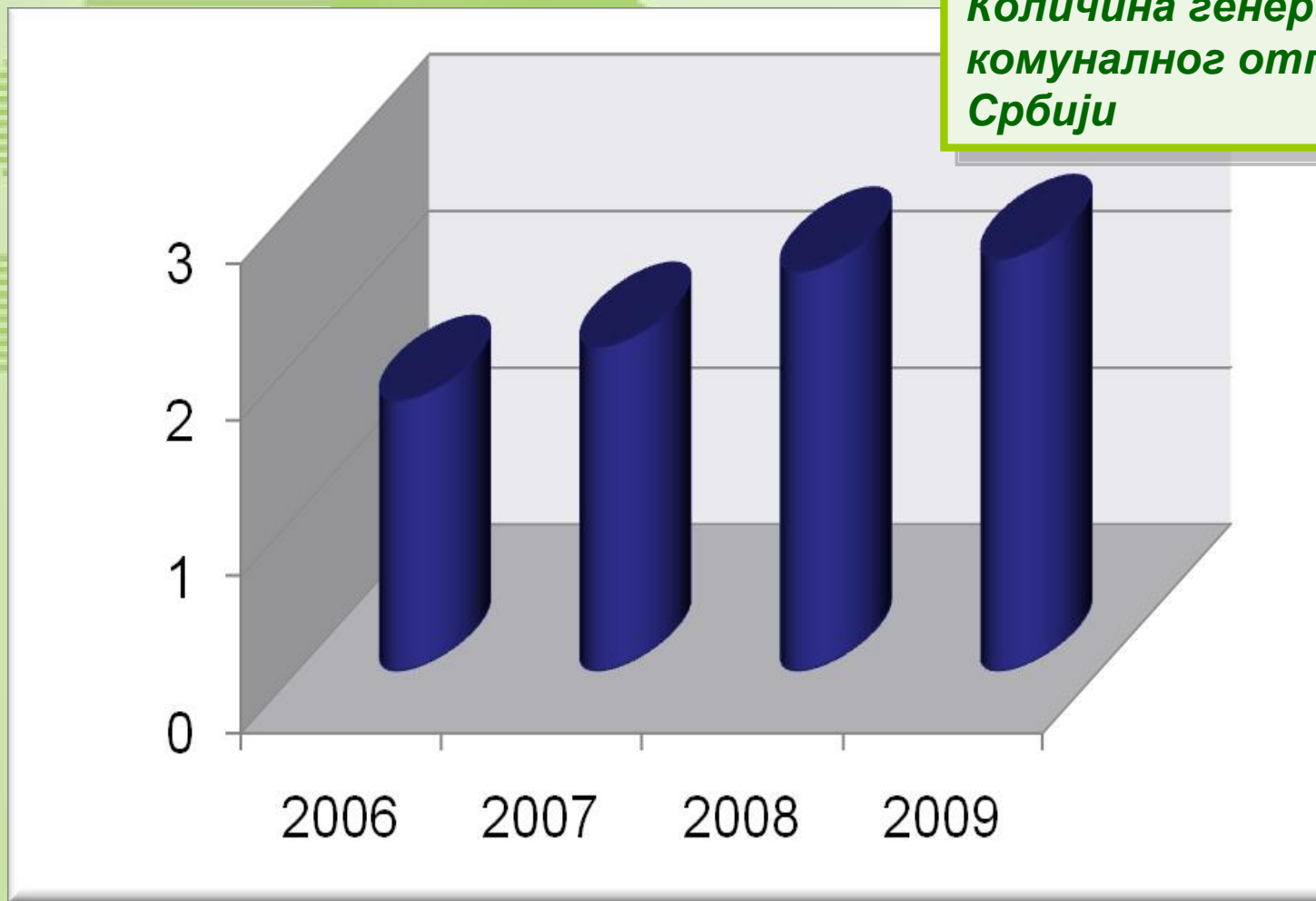
Прикупљање и вођење података о количинама, врсти, саставу и начину третмана и одлагања отпада у Републици Србији, врши се на основу Правилника о методологији за израду интегралног катастра загађивача – Обрасца 7 („Службени гласник РС“, број 94/2007), чиме је омогућено праћење стања животне средине у Републици Србији.

ИНДИКАТОРИ ВЕЗАНИ ЗА КОМУНАЛНИ ОТПАД

ИНДИКАТОР	Година			
	2006.	2007.	2008.	2009.
Укупна количина генерисаног отпада (мил. t)	1.73	2.07	2.55	2.63
Количина прикупљеног и депонованог отпада од стране општинских ЈКП (мил. t)	1.04	1.24	1.52	1.58
Просечни обухват прикупљања отпада (%)	~ 60	~ 60	~ 60	~ 60
Средња дневна количина комуналног отпада по становнику (kg)	0.62	0.77	0.95	0.98
Средња годишња количина по становнику (t)	0.23	0.28	0.35	0.36

ИНДИКАТОРИ ВЕЗАНИ ЗА КОМУНАЛНИ ОТПАД

*Количина генерисаног
комуналног отпада у
Србији*

ПРИМЕРИ ДОСТАВЉЕНИХ ПОДАТАКА

§ Поједина предузећа достављају неадекватне податке о количинама прикупљеног комуналног отпада, што се закључује на основу упоређивања појединачних података прикупљених у упитницима.

§ Као пример, издваја се једна општина која је доставила податак да се дневно по глави становника генерише 42 килограма комуналног отпада.

КОМУНАЛНИ ОТПАД

§ Правилник о методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе (“Службени гласник РС” број: 61/2010).

§ Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду прописана је обавеза достављања годишњег извештаја о управљању комуналним отпадом, од стране предузећа која се баве сакупљањем комуналног отпада.

ПРИКУПЉАЊЕ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА

§ Обухват прикупљања комуналног отпада у периоду од 2006. године до 2009. године се није значајно мењао. У 2009. години је прикупљено и одложено на ЈКП депоније 1.58 милиона тона комуналног отпада, што значи да је приближно 1 милиона тона комуналног отпада завршила на дивљим депонијама.

ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАД

- § У области прикупљања података о отпаду најбројнији су подаци о индустријском опасном и неопасном отпаду.
- § Уочава се напредак у прикупљању података о отпаду, с обзиром да је чак 97% ИРРС предузећа доставило упитнике.

- § За 2009. годину податке о количинама генерисаног индустријског отпада је доставило преко 350 предузећа.
- § Према достављеним упитницима, укупна количина генерисаног индустријског отпада је 1 864 303,66 t, од чега 64,98 % представља неопасан, а 35,02 % опасан отпад.
- § У ИРРС предузећима је евидентирано укупно 1 734 229,86 t, док је у осталим предузећима забележена количина од 130 073,8 t индустријског отпада.

ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАД

§ У односу на претходну годину, примећује се напредак у извештавању, мада још увек поједина предузећа достављају непотпуно или нетачно попуњене обрасце, или податке које су прекопирали из извештаја од претходних година.

КОЛИЧИНЕ ОТПАДА ПРЕМА КАТАЛОГУ – IPPC ПРЕДУЗЕЋА

Индекс из европског каталога отпада	Порекло	Количина Ø	
		Неопасан	Опасан
01	Рударство	/	/
02	Пољопривреда и припреме и прераде хране	180005,09	58,34
03	Дрвена индустрија, папир, картон	3861,1	/
04	Кожарска, кожарска и текстилна индустрија	/	/
05	Прерада нафте, природног гаса и третмана	/	1180,7
06	Неорганска хемијска индустрија	1,505	60003,46
07	Органска хемијска индустрија	143,45	33,04
08	Промаси, лепкови, заптивачи и штампарске	25,29	24,48
09	Фотографска индустрија	/	/
10	Отпади из термичких процеса	821814,06	482575,623
11	Заштита метала и других материјала	323	584,30
12	Обликовање и површинска обрада метала и	4245,17	447,99
13	Отпадна уља и остаци течних горива	/	3898,77
14	Отпадни органски растварачи, средства за	/	/
15	Амбалажни отпад, амбалажни, кристални	36626,53	22,01
16	Отпади који нису другачије специфицирани у	0540,46	10361,0
17	Грађевински отпад и отпад од рушења	2505,511	143,28
18	Здравствене заштите људи и животиња	/	/
19	Отпади из постројења за обраду отпада...	102747,9	5993,6
20	Комунални отпад	2046,60	8,0
	УКУПНО:	1.168.188,56	565.341,30
	НЕОПАСАН И ОПАСАН ОТПАД:	1.734.229,06	

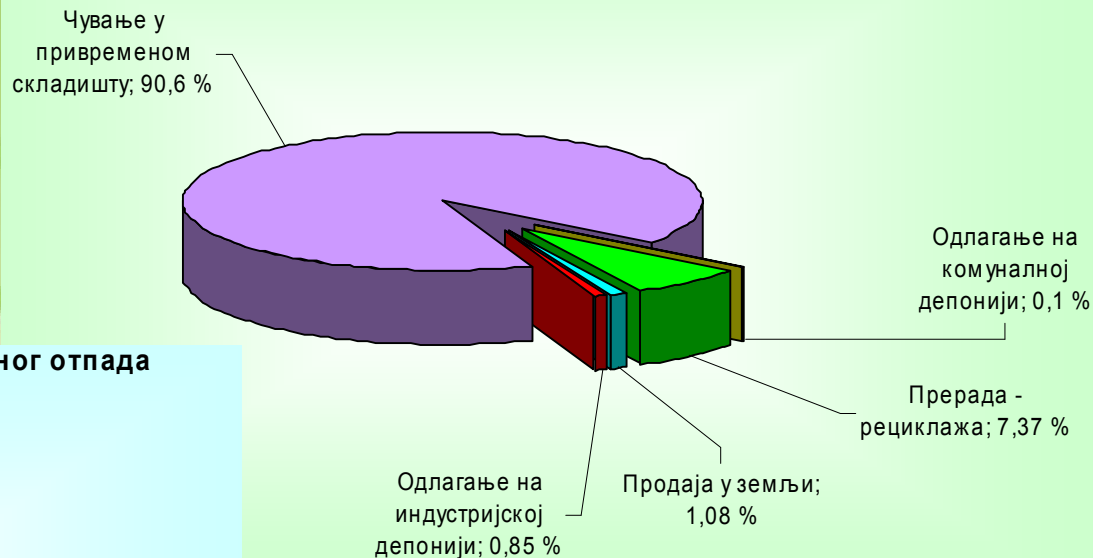
КОЛИЧИНЕ ОТПАДА ПРЕМА КАТАЛОГУ – ОСТАЛА ПРЕДУЗЕЋА

Индекс из европског каталога отпада	Порекло	Количина	
		т	т
		Неопасан	Опасан
01	Рударство	т	81231,00
02	Пољопривреда и припреме и прераде хране	21723,516	т
03	Дрвна индустрија, папир, картон	2631,88	т
04	Кошарска, крнарска и текстилна индустрија	329,5	75,50
05	Прерада нафте, природног гаса и третмана угља	т	0,20
06	Неорганска хемијска индустрија	6645	161,42
07	Органска хемијска индустрија	182,29	33,68
08	Премази, лепкови, заптивачи и штампарске боје	2,11	39,85
09	Фотографска индустрија	т	1,03
10	Отпади из термичких процеса	37,5	3823,64
11	Заштита метала и других материјала	11,68	53,60
12	Обликовање и површинска обрада метала и пластике	1673,86	2,77
13	Отпадна угља и остаци течних горива	т	1480,87
14	Отпадни органски растварачи, средства за хлађење...	т	0,40
15	Амбалажни отпад, апсорбенти, крпе за брисање...	4291,04	455,59
16	Отпади који нису другачије специфицирани у каталогу	197,6	36,29
17	Грађевински отпад и отпад од рушења	1610,67	1,50
18	Здравствене заштите људи и животиња	т	2,60
19	Отпади из постројења за обраду отпада...	2537,51	51,20
20	Комунални отпад	748,11	0,28
	УКУПНО:	42.822,38	87.451,42
	НЕОПАСАН И ОПАСАН ОТПАД:	130.073,8	

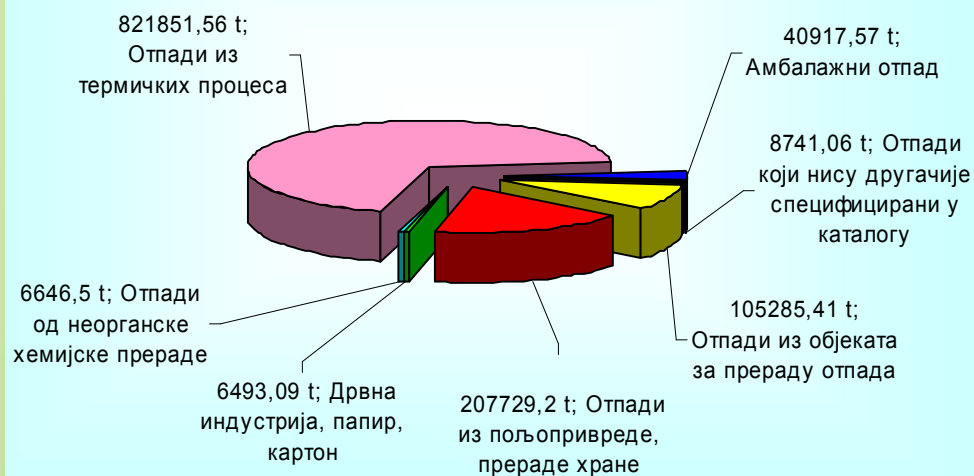
НЕОПАСНИ ОТПАД

Начин поступања са неопасним отпадом

Начин поступања са неопасним отпадом

Најзаступљеније количине генерисаног неопасног отпада према пореклу:

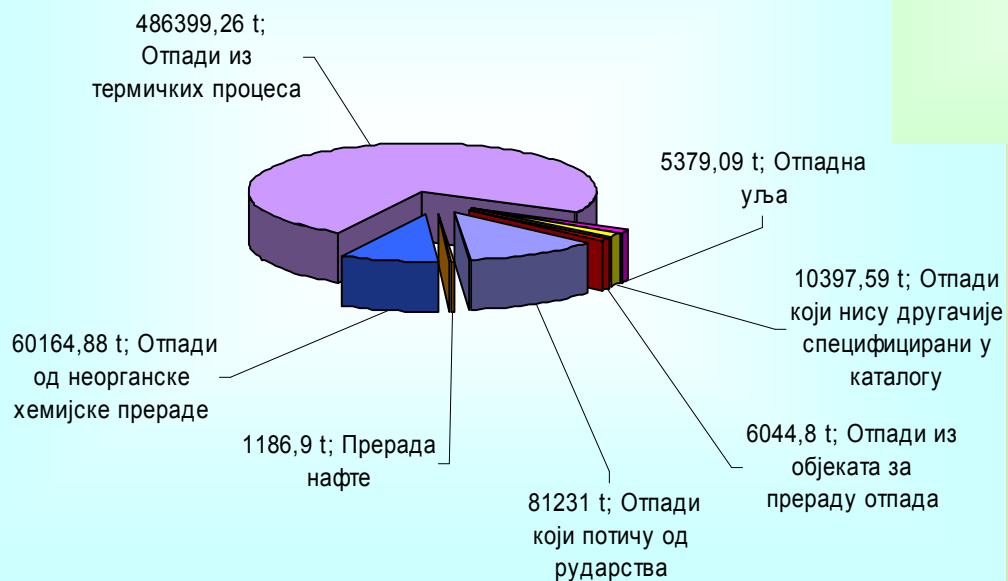

Најзаступљеније количине генерисаног неопасног отпада према пореклу

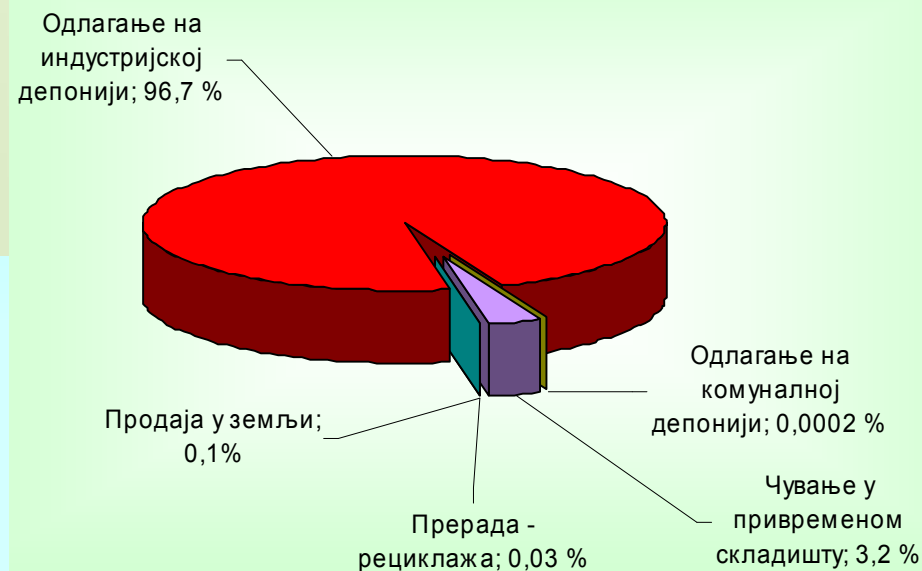
ОПАСНИ ОТПАД

Најзаступљеније количине генерисаног опасног отпада према пореклу

Најзаступљеније количине генерисаног опасног отпада према пореклу:

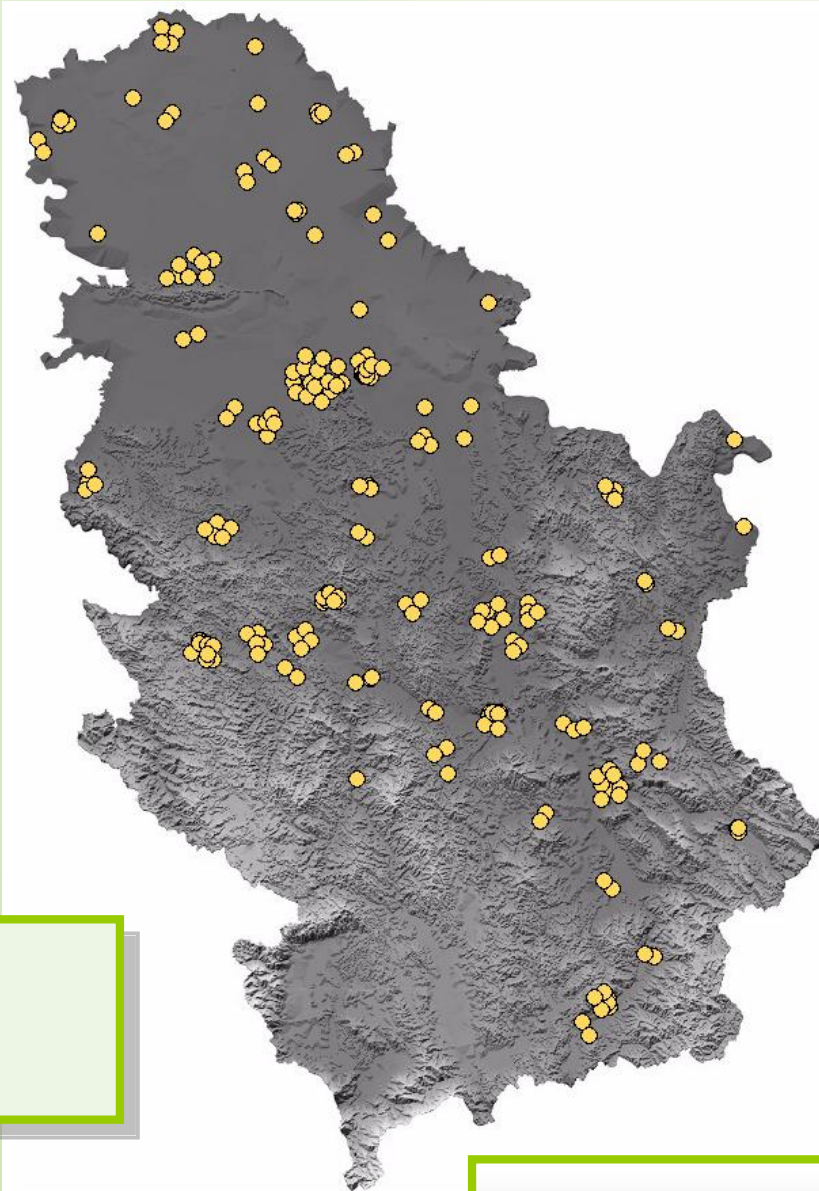
Начин поступања са опасним отпадом

Начин поступања са опасним отпадом

ЛОКАЦИЈА ГЕНЕРИСАЊА ОТПАДА

Сви подаци који се достављају имају прецизно географско одређење, тако да је могућ и приказ локација генерисања свих врста отпада.

*Локације
генерисања
отпада*

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

www.sepa.gov.rs

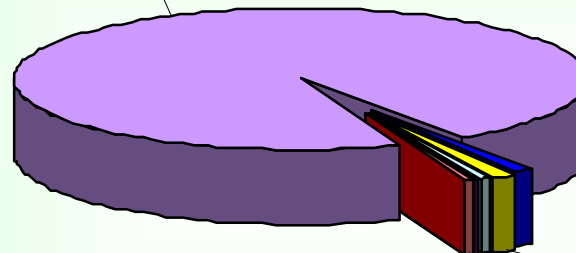

МЕДИЦИНСКИ ОТПАД

§ У 2009. години према подацима из 141 здравствене установе које су доставиле податке до законом предвиђеног рока, евидентирано је укупно 6 754,21 t и 7 567 l медицинског отпада, као и 409 комада боца под притиском.

Количине евидентираног медицинског отпада у 2009. години у Србији

Инфективни отпад
6494,8 t

Патоанатомски
отпад
64,9 t

Оштри предмети
108,1 t

Фармацеутски
отпад 38,4 t

Генотоксични отпад
1,9 t

Радиоактивни отпад
0,12 t

Хемијски отпад
46,1 t

**Евидентиране
количине медицинског
отпада према врстама**

ПРЕКОГРАНИЧНО КРЕТАЊЕ ОТПАДА

§ Прекогранично кретање отпада се прати на основу јединствених царинских исправа (ЈЦИ). Њих достављају сва предузећа која врше увоз/извоз отпада Министарству животне средине и просторног планирања.

§ Извози се отпад за чији третман или одлагање на еколошки прихватљив и ефикасан начин нема техничких могућности нити постројења у Србији.

§ Увози се неопасан отпад ради третмана, уколико постоји постројење за третман тог отпада. Забрањен је увоз опасног отпада, осим уколико постоји потреба за њим као секундарном сировином, тј. уколико је могућа прерада тог отпада у постројењу за прераду, за чији је рад издата дозвола.

ИЗВОЗ ОТПАДА

- § У 2009. години укупно је извезено 117 948 t отпада.
Највећи удео у извозу имају следеће врсте отпада:
- § гвожђе и челик (91.6%, претежно у Албанију);
  - § отпад од алуминијума (4.4%, претежно у Словенију);
  - § отпад од бакра и легура бакра (2.2%, претежно у Словенију).

Врста отпада	Земља извоза	Извезена количина (t)	%
Отпадни папир	Италија	154	100
Електронски отпад	Словенија	208	100
Отпадна пластика	Словенија	22	100
Отпадно стакло	Бугарска	1580	100
Отпадни цинк	Велика Британија	80	79.0
	Хрватска	22	20.4
	Укупно	108	100

Друге врсте извезеног отпада

УВОЗ ОТПАДА

§ У 2009. години укупно је увезено 4 360 t отпада. Највећи удео у увозу имају следеће врсте отпада:

- § отпад од алуминијума (75.4%, претежно из Словеније);
- § отпадна пластика (11.9%, претежно из Аустрије);
- § отпадне тонер касете (11%, претежно из Швајцарске).

Врсте отпада	Земља увоза	Количина (t)
Гвожђе	Бугарска	36.8
Гуме	Немачка	23.3
	Швајцарска	11.8
	Укупно	35.1

*Друге врсте
увезеног отпада*

ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА

§ У Агенцији за заштиту животне средине се на основу Уредбе о производима који после употребе постају посебни токови отпада прикупљају подаци о поменутиим производима пласираним на тржиште Републике Србије.

АМБАЛАЖА И АМБАЛАЖНИ ОТПАД

§ Имплементацијом Закона о амбалажи и амбалажном отпаду (“Службени гласник РС” број: 36/09) прикупљају се подаци које достављају правна лица и предузетници који послују са амбалажом и амбалажним отпадом.

§ Извештај о управљању амбалажом и амбалажним отпадом се достављају Агенцији на прописаним обрасцима који су саставни део Правилника о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом.

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

www.sepa.gov.rs

ИЗВЕШТАВАЊЕ

§ Доношењем Закона о управљању отпадом и Закона о амбалажи и амблажном отпаду (“Службени гласник РС”, број: 36/09) на путу смо усклађивања домаћих прописа са одговарајућом законском регулативом ЕУ.

§ Ступањем на снагу Правилника о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података, очекује се знатно побољшање извештавања од стране предузећа која приликом обављања своје делатности доводе до загађивања животне средине или која производе отпад.

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

ХВАЛА НА ПАЖЊИ !

www.sepa.gov.rs